

218. Vallentuna kyrka.

Litteratur: B 74, L 447. J. Peringskiöld, Monumenta 3, bl. 157; O. Celsius, SR 1, s. 151, 2, s. 300; UFT h. 3 (1873), s. 81.

Avbildning: P. Helgonius och J. Hadorph, träsnitt (i Peringskiölds Monumenta och B 74).

Ett fragment av en runsten låg förr i sakristians dörr, vid sidan av den likaledes, så när som på ett 1937 funnet fragment, försvunna runstenen U 215, se fig. 210. Fragmentet torde ha förstörts, då kyrkan brann på 1850-talet. O. Celsius noterar vid sitt besök den 4 juni 1727: »Ett fragment ligger der bredewid» — d. v. s. vid sidan av U 215 — »af en runsten med slängar och inga runor.» Av Helgonius' och Hadorphs träsnitt framgår också, att fragmentet endast har burit ornamentslinjer.

219. Vallentuna kyrka.

Pl. 137.

Litteratur: B 59, L 1900, D 2:94. J. Bureus, F a 6 s. 87 n:r 195 (Bureus' egen uppteckning), s. 105 n:r 59 (Aschaneus), s. 170 n:r 38 (Rhezeliuss); F a 5 n:r 439, F a 14 s. 79, 160, 204, F a 20 s. 28; M. Aschaneus, F b 18 s. 19, 187, F b 12; J. Hadorph, Resejournal (i: Peringskiölds Monumenta 3); J. Peringskiöld, F l 5:1 bl. 14, Monumenta 3, bl. 156; J. F. Peringskiöld, Fragmentum Runico-Papisticum (1721), Förordet s. 9 f.; O. Celsius, SR 1, s. 153; Kyrkoinventarium 1829; R. Dybeck, Vallentuna sn 1860 (ATA); UFT h. 3 (1873), s. 81; Kongl. Vitterhets Historie och Antiquitets Akademiens Månadsblad, bd 1, 1873, s. 138; E. Brate, Anteckningar 1904 (ATA); O. von Friesen, Upplands runstenar (1913), s. 73.

Äldre avbildningar: J. Peringskiöld, teckning (F l 5:1), träsnitt (i F l 5:1, Peringskiölds Monumenta och B 59); O. Celsius a. a.; Dybeck (D 2:92); Brate foto 1904 (ATA); Sveriges kyrkor foto 1921 (red.).

Inskriften återfinnes på norra sidan av kyrkans torn, där en rad av sandstensblock kanta det nordvästra hörnet, på den andra, tredje och fjärde stenen nedifrån.

Sandsten. Inskriften, som löper uppifrån och nedåt, börjar 1,83 m. och slutar 0,86 m. från markytan. Dess längd är sålunda 0,97 m. Runornas normalhöjd är 9 cm. Stenytan är numera ganska ojämn med flera runda fördjupningar.

Inskrift:

andur : tēlhti pinna fakra sten : host

5 10 15 20 25

Andorr tēlghdhe þænna fagra sten ...

»Andor tillhögge denna fagra sten ...»

Till läsningen: Inskriften börjar utan sk. I runan 1 är bst t. v. om hst säker; t. h. om hst är en avlång fördjupning med oskarpa kanter, som möjligen utgör rester av en bst; i korsningspunkten mellan hst och bst är ristningslinjen i så fall mycket grund. 3 t har en rund fördjupning på hst, något under dess mitt. Pricken är grund och har inga skarpa kanter (den skiljer sig därigenom från prickarna i 7 e och 24 e); möjligen är runan stungen. Bst i 4 u är påfallande grund och endast svagt synlig. 6 t har förlorat bst genom flagring. 10 t är ej stunget; av 11 i är endast ett litet stycke ovanför mitten i behåll; 13 i är ej stunget; i 16 a är bst placerad högt, för att den ej skall stöta ihop med bst i 15 n; 19 k har möjligen varit stunget. Denna runa är — i likhet med 18 a — kortare än de omgivande runorna, vilket torde bero på att stenens kant på detta stycke icke varit lämpad för ristning. I höjd med huvudstavens topp finnes en svag, rund fördjupning, som möjligen kan vara spår av prick. Numera